

עת"א 16508/23 - יהודה הררי נגד מדינת ישראל - הממונה על עובדות שירות - מפקדת גוש דרום וירושלים

בית המשפט המחוזי בירושלים שבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 23-05-16508 הררי נ' הממונה על עובדות שירות - מפקדת גוש דרום וירושלים ואח'
לפני כבוד השופטת מיכל שרביט
הווער יהודה הררי
על-ידי ב"כ עוז שאל עזרא
נגד המשיבה
מדינת ישראל - הממונה על עובדות שירות - מפקדת גוש
דרום וירושלים
על-ידי ב"כ עוז אליה אביחי

פסק דין

1. לפניה עתירת אסир על החלטה מיום 29.3.23 שהורתה על הפסקת ביצוע מסרו של העוטר בדרך של עובדות שירות כך שהmarsh ריצוי עונשו יהיה במאסר אחורי סORG וברית.

רקע

2. ביום 15.9.22 נגזר דיןו של העוטר בבית משפט השלום בירושלים בין היתר ל-4 חודשי מאסר שירותו בדרך של עובדות שירות (ת"פ (שלום י-ם) 49963-11-18, כבוד השופט ארנון איתן). בגין הדין המשלימים שניתן במעמד העוטר נקבע כי עליו להתייצב לריצוי עובדות השירות ביום 5.12.22, תוך שהוסבה "תשומת לב הנאש שעליו לבצע כל העבודות המוטלות עליו במסגרת השירות עפ"י הנחיות שתינתנה לו מעת לעת ע"י הממונה במקום. כל הפרה של עבודות שירות תגרום להפסקה מידית של עבודות השירות לריצוי עונש מאסר בפועל" (סעיף 1 לגזר הדין המשלימים, נספח א' לתגובה לעתירה).

3. מגילון הרישום של העוטר, המכונה "גילון רנטגן" (נספח ב' לתגובה), עולה כי בלבד מהתייצבותו ביום הקילטה 5.12.22 בשולחת דרום, ולאחר מכן ביום הקילטה 9.1.23 בשלוחת מרכז שאליה הועבר עקב שינוי מקום מגוריים, העוטר לא התיצב כלל לריצוי עונשו. זאת, גם לאחר שנעשו שינויים Shibuz בהתאם לבקשתו, בין היתר, למקום העבודה במרחיק הליכה מקום מגוריו, למקום העבודה עם אופי של חסד, שיתאפשר לו להתפלל בבוקר ולהתחליל לעבוד בשעה 09:00, לעבוד בעבודה פיזית. בין לבני העוטר לא ענה לטלפונים מספר רב של פעמים, ואף לחلك משיחות הבירור לאהתיצב.

4. לאור תפוקודו החקוי נערכו לעוטר ארבע שיחות ממשמעת ושבי שימושים. בשימושו הראשון מיום 14.2.23 ניתנה לעוטר הזדמנות נוספת לחזור לעבודה, אך הוא לא עשה כן והמשיך שלא להתייצב למקום העבודה. על כן נערכו לו שימוש נוסף ביום 14.3.23 כאשר "בשיעור הנוכחי התרשמה המשמעת כי מדובר בעוטר שירות אשר מבין את משמעות מעשיו ואין לו קח אחריות. מתלה זאת בחגיגים, חתונות אחواتו וסיבות שאין רלוונטיות לתחילת ריצוי עבודות השירות על

אף כי ניתנו לו מס' הזדמנויות והוא לא טרכ להתייצב אפלו יומ אחד לאחר השימוש הקודם. נוכח האמור, לא יותר אלא להמליץ על הפסקה מנהלית". כעולה מטפסי הזמן של העותר להליך השימוש בשני המועדים הובא לידיתו כי הוא רשאי להיות מיוצג על-ידי עורך-דין מטעמו או להסתיע על-ידי הסניגוריה הציבורית בהליך זה (נספחים ג' ו-ד' לtagובה). במועדו התזוכרת שנערכו ביום 13.2.23 וביום 23.3.23 לפני כל אחד מהליכי השימוש ציין העותר כי אין לו "יצוג בהליך זה (ראו בנספח ב' לtagובה)". גם בשני גילונות השימוש ציין כי העותר מודיע לאפשרותו להסתיע ביצוג משפט אחר ויתר על כך, אך הוקרא בפניו גילון שימוש.

5. אף לאחר השימוש האחרון המשיך העותר שלא להתייצב לעבודה ובשיחת טלפון מיום 19.3.23 נמסר לו כי אם לא יתייצב תחתם הפסקה מנהלית בעניינו. העותר הבין והבטיח להתייצב. אך המשיך שלא להתייצב ואף לא לענותטלפונים מספר רב של פעמים. בשיחה טלפונית שקיים עמו הממונה על עבודות שירות ביום 27.3.23 לא היה בפי תשובה מספקת להיעדרוito ולאי המענה החוזר ונשנה מצדיו למפקח.

6. לאור כל זאת המליץ הממונה ביום 23.3.23 על הפסקת עבודות השירות של העותר על יסוד הפרת UILות המוניות בסעיף 51(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ולאחר שבוחנת כלל החומרים בעניינו העלו כי הליך ההחלטה המנהלית תקין. בין נימוקי הממליצה ציין כי "בשים לב למפורט בגילון השימוש ובנספחים המצורפים לו", עולה כי עובד השירות מפר את הכללים שנקבעו בעניינו לביצוע עבודות שירות ואינו מבצע את עבודות השירות כנדרש וברציפות, ותפקידו בעבודת השירות נמצא לך". עובד השירות החל לרצות את עונשו בחודש דצמבר 2022, אולם התיאצב ליום אחד בלבד. נעשו ניסיונות רבים לרטום את עובד השירות על מנת שישים את עונש מאסרו, הקוללים, בין היתר, ביצוע שירות בירור ואזהרה וכן ביצוע שני שימושים כאשר לאחר השימוש הראשון קיבל הזדמנויות נוספת. על אף האמור, לא השכיל עובד השירות לנצל את הזדמנויות שניתנו לו" (נספח ה' לtagובה).

7. על רקע כל זאת ביום 29.3.23 החליטה ראש אגף האסיר על הפסקה מנהלית של עבודות השירות בעניינו של העותר, "noc'h העולה מגילון השימוש, המלצה הממונה והצרופות" (נספח ו' לtagובה). בהמשך לשיחת טלפון שהתקיימה עם העותר ביום 24.4.23 שבה נמסר לו דבר החלטה על הפסקה מנהלית, זו נמסרה לידי ביום 27.4.23 (ההודעה צורפה כנספח לעתירה). או אז הוגשה העתירה שלפני.

תמצית טענות הצדדים

8. בעתירה שהוגשה על-ידי העותר בעצמו ביקש העותר שיינטן לו ניסיון אחרון לבצע את עבודות השירות, "מןני שננטנו לי לעשות לא בירושלים ולא הכרתי את התchapורה ציבורית והיה קשה לי להגיע, אם יתנו לי פעם אחרונה הזדמנות נוספת לבצע פה בירושלים שפה אני גור ומתוך את התchapורה ואין להגיע. בכל מקרה היו מושט רוד בזמן האחרון בכמה עניינים דחופים, עכשו פנו רק לסייע ולבצע את העונש כפי שניתן לי". בנימוק העתירה שהוגשו בהמשך על-ידי בא-כוחו שמנוה מטעם הסניגוריה הציבורית מוקד הטענות הוא בכך שהעותר לא היה מיוצג על-ידי עורך דין בעת השימוש, באופן שפגע לפיה העתינה בזכותו הבסיסית של העותר לפרוש את טענותיו לאחר שהוא מודיע על פירוט הטענות נגדו, ולהבטיח תקינות והגינות ההליך המשפטי כאשר חרב המאסר תליה מעלה ראש. ב"כ העותר מבקש להזכיר לעניין זה מהוראת סעיף 15א' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

9. המשיבה בתגובהה הציגה את התשתית העובדתית שפורטה לעיל ועל יסודה טענה כי לא רק שהחלטת הממונה היא סבירה אלא היא מחייבת. על כן סבירה כי דין העירה להידחות.

10. דין בעירה התקיים היום במלכו נשמעה השלים טיעונים בעל-פה, ובסיומו הביע עמדתי כי דין העירה להידחות ואף קבעתי מועד לRICTO יתרת עונש המאסר בפועל מאחריו סORG ובריח בנוכחות העורר. להלן יובאו נימוקי.

דין והכרעה

11. כאמור, רICTO עונש מאסר על דרך של עבודות שירות הוא בבחינת פריבילגיה המאזנת בין הצורך להטיל על נאשם עונש מאסר בפועל לבין הרצון לסייע בשיקומו בסיסיות מתאימות. בהתקיים אחת העילות המנויות בסעיף 51ט(א) לחוק העונשין, כאמור, הנאשם לא קיבל על עצמו את האחריות הנלוות למסלול עונשי זה ולא ביצע את המוטל עליו, הרי שניתן לבטל פריבילגיה זו (ראו, למשל: רע"ב 20/7452 רול נ' מדינת ישראל, פסקה 11 להחלטת כבוד השופט ד' ברק-ארץ והאסמכתאות שם (12.11.2020); רע"ב 2509/15 טומזרטי נ' הממונה על עבודות שירות בבית הסוהר, פסקה 5 להחלטת כבוד השופט י' עמית והאסמכתאות שם (21.5.2015)).

יפים הדברים שנאמרו על-ידי כבוד השופט עמית לעניין **טומזרטי**, על עניינו של העורר לפני - "שהתנהגותו והתנהלותו של המבקש, מעידה עליו שהתייחס לעבודות השירות כל 'תוכנית כבקשתך'. ניתן למקש הזדמנויות רבות לשפר את דרכיו, אך התנהלותו מעידה על זלזול בהוראות הממוניים ועל קלות ראש בהתייחסות לפריבילגיה שניתנה לו" (שם, בפסקה 6). העורר ריצה רק יום אחד מתוך 83 הימים שהוא עליו לרצות בעבודות שירות עד למועד השימוש, כאשר 20 ימים הוא נעדר בראשות (ורובם המכريع בשל המעבר למחוז מרכז עקב שינוי מקום המגורים). לא היוUPI העורר הסברים מיניכים את הדעת לאי התיציבותו לעבודות השירות, וזאת כאשר הממונה הילך כברת דרך ארוכה לטובתו ופעם אחר פעם ניסה להקל בהתקמת מקומות העבודה לבקשתו המשנות של העורר על מנת לסייע לו לסייע. כן לא ניתן טעם לאי זמינותו של העורר טלפונית, מספר רב כל-כך של פעמים. גם בעתרתו הנוכחית הטענה כי לא התיציב לביצוע העבודות בשל כך שלא הכיר את התחרורה הציבורית מתעלמת מן העבודה שהוא אשר ביקש לעבור למחוז מרכז עקב שינוי מקום מגוריו, ומכל מקום לכתחילה שובץ העורר במקום העבודה שמצו במרקח הליכה למקום מגוריו אז. טענת העורר לפני כי "היא לי בלבול באربעה החודשים האלה. היה לי אי ישוב הדעת, חתונה וכל מיני דברים שלא אפשרו לי להתחיל את המיל הזה של עבודות השירות", נותרה קטעה כללית ובלתי מספקת, והוא ממשיכה את קוו ההסברים שבו נקט עד כה שאינו נוטל אחריות לביצוע העונש שהוטל עליו, גם לאחר שניתנו לו הזדמנויות חוזרות לתיקון דרכיו. אף אני התרשם מדברי העורר לפני, וזאת על רקע כל המפורט בגילוון הרנטגן, כי העורר אינו מפנים את החובה שהוטלה עליו לעמוד בתנאים שנקבעו לרISTIC עונשו על דרך של עבודות שירות, על אף ניסיונות הוריו להובילו בדרך הישר, כאשר דומה כי עתירתו זו באה בבחינת ניסיון נסף מצדו, מני רבים, להרחק מעליו את גזרת המאסר בפועל. בנסיבות אלה נראה כי לא ניתן לתת אמון בעורר באופן שצדיק מתן הזדמנות נוספת להמשך עבודות השירות בפרקתו. בכך אין לעורר להלן אלא על עצמו שבמחדלו הביא לכך שהוא עליו לרצות את המשך מאסרו מאחריו SORG ובריח.

12. לא מצאתי ממש גם בטענה להuder יצוג על-ידי עורר דין במלון השימוש. לפני העורר נפרשו לא פעם כלל

הטענות כלפיו, הן בכתביהם והן בעל-פה, ובכלל זה במסגרת שיחות המשמעת והשימוש הראשון, כך שהיא מודע לכל מה שנטען כלפיו עבור לשימושו שבמסגרת החלט על הפסקה מינימלית של עבודות השירות. העותר היה מודע לזכותו להיות מיוצג, ובכלל זה עלי-ידי עורך דין מן הסניגורייה הציבורית. הדבר הוביל לידיתו בהזמנות הכתובות לשימושו שעលיהן חתום ובעל-פה בתקופות שנערכו לו לפני שני השימושים. גם במהלך כל אחד מהליך השימוש הועמד על זכותו זו והוא בחר לוותר עליה. מילא לא הונחה תשתיית, ولو לכאורה, לאילו טענות יש בכך העותר שאליו היו נשמעות מפי עורך-דיןו היה בהן כדי לשנות מן התוצאה לאור התשתית העובדתית שנפרשה לעיל. למעשה העותר בדבריו היום לפני בית המשפט לא חלק על צדקת החלטת הממונה שהתקבלה לאחר הזדמנויות רבות שניתנו לו, ובתמצית ביקש אך שתינתן לו הזדמנות לפנים משורת הדין. בכך כבר התייחסתי לעיל (ראו: רע"ב 22/5242 לוי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 להחלטת כבוד השופט י' וילנر והאסמכתא שם (2022.8.15)).

13. לאור כל האמור, ובהתאם ההלכה המושרת כי בית המשפט הבוחן ההחלטה בדבר הפסקה מינימלית של עבודות שירות אינו שם את שיקול דעתו במקום הרשות המוסמכת, לא מצאתי כי ההחלטה הרשות חרוגת ממתחם הסבירות או לוקה בפגם יסודי אחר המצדיק התערבות בית משפט זה (ראו, למשל: רע"ב 11/2334 בן דוד נ' מדינת ישראל, פסקה 5 להחלטת כבוד השופט (כתוארה אז) א' חיות (2011.5.2)).

סוף דבר

14. נכון האמור, העטירה נדחתה.
15. כפי שהודיע בדיון היום במעמד הצדדים, על העותר להתציב לריצוי יתרת עונש המאסר בפועל ביום 23.6.11 עד השעה 12:00 בבית המעצר "הדרים".

המצוירות תמציא לצדים וכן לשירות בתי הסובה.

ניתן היום, י"א סיון תשפ"ג, 31 במאי 2023, בהעדר הצדדים.